

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ СТАЈКОВИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ

(Представка број 56944/17)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

27. јануар 2026. године

У предмету Стајковић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора у саставу:

Darian Pavli, председник,

Úna Ní Raifeartaigh,

Mateja Buroviћ, судије,

и Olga Chernishova, заменица секретара Одељења,

Имајући у виду:

представку (број 56944/17) против Републике Србије, коју је Суду по члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) 31. јула 2017. године поднео држављанин Србије, господин Владимир Стајковић (у даљем тексту: подносилац), рођен 1975. године, с пребивалиштем у Београду, којег пред Судом заступа госпођа З. Добричанин-Никодиновић, адвокат из Београда;

одлуку да се о представци обавести Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада), коју заступа њихова заступница, госпођа З. Јадријевић Младар;

запажања странака;

Након већања на затвореној седници 16. децембра 2025. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПРЕДМЕТ СЛУЧАЈА

1. Подносилац се притуживао на основу члана 5. став 5. Конвенције на одлуку Уставног суда да му не додели накнаду услед повреде његових права загарантованих чланом 5. став 3.

2. Дана 10. марта 2016. године, подносилац је притворен због сумње да је извршио изнуду. Притвор је више пута продужаван због ризика од понављања кривичног дела од стране подносиоца. Притвор је трајао 11 месеци.

3. Уставни суд је 20. априла 2017. године утврдио повреду права подносиоца због дужине трајања његовог притвора. Образложење је да надлежни судови нису поступили са „посебном пажњом” у вођењу поступка против подносиоца и да нису изнели релевантне и довољне разлоге да оправдају његов даљи притвор. Уставни суд је наложио објављивање своје одлуке, сматрајући је довољним правичним задовољењем, не додељујући никакву финансијску накнаду подносиоцу, упркос чињеници да је подносилац захтевао такву накнаду.

ОЦЕНА СУДА

НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 5. СТАВ 5. КОНВЕНЦИЈЕ

4. Позивајући се на члан 5. став 5. Конвенције, подносилац се притуживао да му домаћи судови нису доделили накнаду на коју је имао право као резултат утврђене повреде члана 5. став 3. Конвенције.

А. Допуштеност

5. Влада је приговорила на прихватљивост представке на основу тога што подносилац није исцрпео сва расположива домаћа правна средства у смислу члана 35. став 3(а) Конвенције. Влада је посебно тврдила да је, поред тражења накнаде штете пред Уставним судом, подносилац могао да поднесе и тужбу за накнаду нематеријалне штете и да поднесе захтев за накнаду штете Министарству правде.

6. Суд понавља да тамо где домаће право предвиђа неколико паралелних правних средстава у различитим областима права, подносилац представке који је покушао да добије накнаду за наводно кршење Конвенције путем једног од ових правних средстава није нужно обавезан да користи и друга која у суштини имају исти циљ (видети *Jasinskis protiv Летоније*, број 45744/08, став 50, од 21. децембра 2010. године).

7. Враћајући се на овај случај, Суд примећује да је, поред обраћања Уставном суду, подносилац могао да добије накнаду штете или на основу Законика о кривичном поступку или подношењем парничне тужбе. За разлику од случаја *Радоњић и Ромић*, где је Суд испитао само правно средство прописано чланом 584. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку, који се примењује на ситуације у којима је незаконито притворено лице накнадно ослобођено (видети *Радоњић и Ромић против Србије*, број 43674/16, став 51, од 4. априла 2023. године), Влада се у овом случају позвала на тачку 4) истог члана у његовој алтернативној формулацији. Према тој одредби, подносилац је могао да тражи накнаду штете када је лишење слободе продужено због грешке или незаконитог поступања органа који води поступак, што одговара околностима овог случаја. Суд даље напомиње да је подносиоцу као додатни начин за добијање правне заштите била доступна и парнична тужба за накнаду штете, поднета у складу са општим правилима права накнаде штете. Међутим, Суд примећује да је подносилац искористио један од расположивих правних средстава подношењем уставне жалбе. Уставни суд је такође дужан да одлучи о захтеву подносиоца уставне жалбе за материјалну и нематеријалну штету, када је такав захтев поднет. Стога, подносилац захтева није био обавезан да користи било каква додатна правна средства.

8. Суд напомиње да ова притужба није очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3. (а) Конвенције нити неприхватљива по било ком другом основу. Стога се мора прогласити прихватљивом.

Б. Основаност

9. Влада је тврдила да је Уставни суд установио да је утврђивање повреде представљало довољно правично задовољење у околностима случаја, јер притвор није проузроковао штету која би захтевала накнаду. Овај закључак је додатно објашњен налазом Уставног суда да се случај односио на погрешно тумачење правне норме, а не на стварно кршење закона, због чега није досуђена новчана накнада.

10. Узимајући у обзир недавну пресуду у случају *Радоњић и Ромић* (наведено горе, став 49), која наглашава да се накнада нематеријалне штете мора досудити у ситуацијама овакве природе, чињеница да је Уставни суд одлучио да не додели никакву накнаду наводи Суд на закључак да признање наводног кршења само по себи не представља довољну накнаду за наведену повреду. У том циљу би била потребна накнада нематеријалне штете у одговарајућем износу (*ibid*, став 48.). Стога, у овом случају је извршено право подносиоца на накнаду, загарантовано чланом 5. став 5. Конвенције, повређено.

ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

11. Подносилац није поднео захтев за правичну накнаду. Сходно томе, Суд сматра да нема разлога да му се додели било који износ на том основу.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* представку прихватљивом;
2. *Сматра* да је дошло до повреде члана 5. став 5. Конвенције;

Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 27. јануара 2026. године, у складу с правилом 77. ст. 2. и 3. Пословника о раду Суда.

Olga Chernishova

Заменица Секретара

Darian Pavli

Председник